

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS, PROFESINIŲ SĄJUNGŲ IR DARBDAVIŲ ORGANIZACIJŲ SUSITARIMAS DĖL TRIŠALIO BENDRADARBIAVIMO

2005 m. birželio 13 d.
Vilnius

I. ĮVADAS

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijos (toliau vadinama - partneriai), siekia tęsti ir tobulinti 1995 m. gegužės 5 d. susitarimu pradėtą ir 1999 m. vasario 11d. susitarimu toliau plėtojamą trišalį bendradarbiavimą įvairiose bendro intereso darbo ir socialinės apsaugos srityse.

Socialinė partnerystė visiškai pasiteisino: tai universalus ir veiksmingas būdas, kaip derinti partnerių interesus, palaikyti socialinę santarvę, skatinti ekonominę bei socialinę pažangą. Socialinė partnerystė turi padėti įveikti ir naujus iššūkius, kurie atsirado Lietuvai tapus Europos Sąjungos (toliau vadinama- ES) nare. Plėtojant socialinę partnerystę, atsižvelgiama į Lisabonos strategijoje nustatytus pagrindinius tikslus - paversti ES ekonomiką konkurencingiausia ir dinamiškiausia žinių pagrindu augančia ekonomika pasaulyje, kurioje socialinė ir ekonominė plėtra būtų suderinta su didesniu užimtumu ir tvirtesne socialine sanglauda. Socialinį dialogą, kurio principus apibrėžia Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos ir kurio plėtotė yra akcentuojama Lisabonos strategijoje, partneriai vertina kaip vieną reikšmingiausių civilizuotos visuomenės instrumentų užsibrėžtiems uždaviniams įgyvendinti.

Socialinis dialogas ir toliau bus pagrindinis būdas, kaip derinti partnerių interesus ir ieškoti labiausiai priimtinių problemų sprendimo. Kartu partneriai, įvertindami būtinybę į dialogą įtraukti kuo platesnius visuomenės sluoksnius, sieks, kad Lietuvoje būtų diegiama Europoje pripažinta ir naujosios ES narėms rekomenduojama partnerystės praktika kurti ir plėtoti pilietinio dialogo struktūrą, į kurią būtų įtraukiamos įvairios asociacijos.

Partneriai pripažįsta, kad visomis joms tinkamomis priemonėmis sieks įgyvendinti Europos socialinėje chartijoje (pataisytoje) numatytus tikslus.

Partneriai sutaria dėl pagrindinių bendradarbiavimo tikslų bei prioritetų bei numato socialinės partnerystės priemones.

Šiame Susitarime yra numatytos svarbiausios partneriams veiklos sritys ir priemonės.

Šis Susitarimas apibrėžia bendrus ir individualius kiekvieno iš trijų partnerių įsipareigojimus. Kiekviena šalis prirėikus gali rengti ir įgyvendinti atskiras (labiau detalizuotas) programas, kurios atitiktų šio Susitarimo nuostatas, ar joms neprieštarautų. Šalys kartu patvirtina nuostatą, kad šiame Susitarime numatyti įpareigojimai bus taikomi ir jų struktūroje veikiančioms visų lygių organizacijoms pagal jų kompetenciją. Šalių nesutarimai turės būti sprendžiami visų pirma bendru sutarimu, tarpusavio konsultacijų priemonėmis ir derybomis.

II. PRIORITETAI

2.Partneriai sutaria dėl prioritetų; jie yra šie:

2.1.kolektyvinių darbo santykių ir trišalės partnerystės plėtra;

2.2.pilietinio dialogo struktūros kūrimas;

2.3.darbo apmokėjimo sistemos tobulinimas;

2.4.darbo užmokesčio ir socialinės apsaugos išmokų indeksavimo mechanizmų kūrimas ir tobulinimas;

2.5.gyventojų užimtumo didinimas, nedarbo lygio mažinimas;

2.6.profesinio mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtra;

2.7. mokymosi visą gyvenimą galimybių kūrimas;

2.8. lygių galimybių darbo rinkoje sudarymas;

- 2.9. socialinio draudimo ir pensijų sistemos pakankamumo, finansinio gyvybingumo didinimas ir modernizavimas;
- 2.10. darbuotojų saugos darbo rinkoje, darbo sąlygų ir darbo kokybės gerinimas;
- 2.11. darbo santykių lankstumo derinimo su saugiu užimtumu principo laikymasis tobulinant darbo santykius reglamentuojančius teisės aktus;
- 2.12. nelegalaus darbo prevencija;
- 2.13. šalies ekonomikos vystymo ir konkurencinių gebėjimų gerinimas;
- 2.14. regionų plėtros skatinimas, ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimas;
- 2.15. socialinės ir ekonominės sanglaudos didinimas;
- 2.16. socialinės atskirties ir skurdo mažinimas;
- 2.17. klausimų, susijusių su Lietuvos naryste ES, nagrinėjimas.

III. PRIEMONĖS

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijos susitaria įgyvendinti šias priemones:

- 3.1. Keisti aktualia informacija, konsultuotis dėl šalims priimtinių šių klausimų sprendimo būdų, trišaliu principu rengti ir derinti teisės aktų projektus, aktualiausias problemas svarstyti Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje.
- 3.2. Vadovautis savo veikloje trišaliais susitarimais ir sprendimais. Trišaliai susitarimai privalomi juos pasirašiusiems šalims.
- 3.3. Rengti ir įgyvendinti bendradarbiavimo ir partnerystės vystymo priemonių planus;
- 3.4. Rengti ir įgyvendinti projektus dėl tarpininkavimo ir taikinimo procedūrų sprendžiant ekonominius, socialinius ir darbo konfliktus.
- 3.5. Esant būtinybei ir galimybei pasirašyti trišalius susitarimus dėl minimalaus valandinio atlygio ir minimalios mėnesinės algos, neapmokestinamojo minimumo ir kitų aktualiausių darbo, socialinių ir ekonominių klausimų.
- 3.6. Parengti ir įgyvendinti trišalio bendradarbiavimo programas: dėl partnerystės teisinės bazės tobulinimo, dėl socialinių partnerių švietimo ir mokymo, teisinės bazės tobulinimo.
- 3.7. Tęsti trišalio bendradarbiavimo struktūros plėtotę apskrityse ir savivaldybėse, didinti jų veiklos efektyvumą.
- 3.8. Bendradarbiauti, konsultuotis ir keisti informacija apie Lietuvos atstovavimą trišaliu principu organizuojamuose tarptautiniuose renginiuose ir organizacijose.
- 3.9. Plėtoti darbdavių ir darbuotojų konsultavimą ir informavimą ekonomiais, darbo, socialiniais ir užimtumo klausimais, visokeriopai remti mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą, skleisti informaciją apie Europos darbo tarybas.
- 3.10. Siekiant įtraukti į dialogą kuo platesnius visuomenės sluoksnius ir atsižvelgiant į uždavinius, kurie iškilo Lietuvai tapus ES nare, kurti ir plėtoti Lietuvoje pilietinio dialogo struktūrą, kuri atitiktų Europos ekonomikos ir socialinio komiteto veiklos praktiką ir uždavinius.
- 3.11. Bendradarbiauti ir konsultuotis rengiant išvadas ES institucijoms dėl šių institucijų socialiniams partneriams teikiamų derinti norminių teisės aktų, taip pat dėl Europos ekonomikos ir socialinio komiteto rekomendacijų projektų.
- 3.12. Siekti, kad šio Susitarimo nuostatų būtų laikomasi visų lygių organizacijose, kurios veikia partnerių struktūrose.

IV. PARTNERIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė įsipareigoja:

- 4.1. Teikti šalims informaciją apie rengiamus teisės aktų ekonomikos, užimtumo, darbo ir socialiniais klausimais, svarbiausių programų, ataskaitų ir pranešimų ES institucijoms apie narystės įsipareigojimų vykdymą projektus ir bent vienos iš šalių pageidavimu teikti juos svarstyti Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje.

4.2. Priimti nutarimus aktualiais ekonomikos, užimtumo, darbo ir socialiniais klausimais tik juos išnagrinėjus šalių pageidavimu Lietuvos Respublikos Trišalėje taryboje.

4.3. Lietuvos Respublikos Seimui teikiamų teisės aktų projektų, kurie buvo svarstyti Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje, aiškinamuosiuose raštuose nurodyti svarstymo išvadas.

4.4. Nustatyta tvarka finansiškai remti trišalio bendradarbiavimo ir partnerystės plėtros planuose numatytas priemones.

4.5. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko potvarkiu skelbti trišalius susitarimus oficialiame leidinyje „Valstybės žinios“.

5. Profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų nacionaliniai susivienijimai įsipareigoja:

5.1. Skatinti šias dvišales kolektyvinių darbo santykių subjektų derybas: dėl nacionalinių, šakinių ir teritorinių kolektyvinių sutarčių sudarymo; dėl socialinės ir ekonominės plėtros kryptų; dėl darbuotojų darbo organizavimo ir darbo apmokėjimo; dėl darbo ir sveikatos saugos sąlygų ir socialinių garantijų nustatymo.

5.2. Neinicijuoti protesto akcijų klausimais, dėl kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybė vykdo trišaliais susitarimais prisiimtus įsipareigojimus. Kitais atvejais protesto akcijos (streikai) gali būti organizuojamos (-i) Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

5.3. Prireikus rengti ir įgyvendinti individualias veiksmų programas, kurios atitinka Susitarimo nuostatas ar joms neprieštaruja.

V.SUSITARIMO GALIOJIMAS

6. Šis Susitarimas gali būti pakeistas arba papildytas šalių sutarimu.

7. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo netenka galios pasirašytas 1999 m. vasario 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės, profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų susitarimas dėl trišalio bendradarbiavimo (Žin., 1999, Nr. 19-537).

Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkas Artūras Černiauskas

Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos generalinis direktorius Danas Arlauskas

Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmasis viceprezidentas Petras Grėbliauskas

Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas Bronislavas Lubys

Lietuvos darbo federacijos pirmininkas Vydas Puskepalis

